

Hugo a Sally se baví o auditu úvěrů

1. Význam bankovních konfirmací pro audit úvěrů

Ahoj Sally, velmi živě si vybavuji, jak jsme se někdy vloni bavili na téma bankovních konfirmací¹, a od té doby je opravdu na všech zakázkách vyžadují. U našeho dlouhodobého klienta Obchod s.r.o. jsem je nechal na našem asistentovi Mojžírovi.

Super. Bankovní konfirmace jsou jako externí důkazní informace základem ověření úplnosti pro různé položky, třeba úvěry, zástavy, deriváty apod.

Před začátkem auditu jsem telefonoval s klientem a zjistil jsem, že jsme neposlali konfirmaci na jednu jejich novou banku.

A proč?

Mojmír se klienta pořádně nezeptal, jestli spolupracují s novými bankami, a domluvil se jen na těch, o kterých věděl z minulosti a z předauditů.

Pamatuješ si, jaká jsou rizika, když nám bude bankovní konfirmace chybět?

Vím, že alternativní testy nejsou v tomhle případě snadné a spoléhat se čistě jen na dokumenty předložené klientem, nemusí být dostatečné. Jak už jsme si vloni říkali, klient nám nemusí sdělit některé důležité informace, ale z konfirmace se vše podstatné dozvíme raz dva.

Přesně tak. Zjistíš tak třeba, jestli nemají úvěry zajištěné proti úrokovému či kurzovému riziku nebo jestli k nim nemají zástavy.

A pomůže mi to identifikovat všechny potřebné dokumenty, které si musím od klienta vyžádat, abych mohl posoudit další případná rizika.

Tak rychle chybějící konfirmace zařidte.

-JaK-

¹ Viz Auditor 4/2020

2. Plánování auditu úvěrů

Sally, mohl bych s tebou probrat část naplánovaných procedur u našeho klienta TEST s.r.o. týkající se dlouhodobých investičních úvěrů?

Jaká jsi v té oblasti identifikoval rizika?

Samozřejmě základním rizikem na střední úrovni je úplnost, nejen úvěrů, ale i souvisejících významných informací, které by měly být zveřejněny v příloze. A dalším rizikem je i správnost vykázání v dlouhodobých či krátkodobých závazcích. To jsem stanovil jako nízké.

A jaké máš v plánu procedury, abys tahle rizika materiální nesprávnosti snížil na přijatelnou úroveň?

Samozřejmě si vyžádáme bankovní confirmaci a zůstatky úvěrů na ni odsouhlasíme. Z confirmace také zjistíme, jestli k úvěrům neuzavřeli nějaké další nové smlouvy, hlavně deriváty nebo zástavní smlouvy.

A?

Samozřejmě případné chybějící dokumenty si vyžádáme a posoudíme úplnost informací vykázanych v příloze v účetní závěrce.

A co to rozdělení na krátkodobé a dlouhodobé závazky?

Samozřejmě odsouhlasíme rozdělení na splátkové kalendáře.

Super, tím bys mohl základní rizika pokrýt. Vidíš tam ale ještě nějaké specifické riziko, na které by bylo potřeba reagovat?

No, úvěry bývají často vázány dalšími podmínkami, jako jsou plnění ukazatelů, tedy kovenantů. A některý z nich se odvíjí od výsledku hospodaření v určité formě, jako je EBIT či EBITDA, což je i případ našeho klienta.

To je pravda a je třeba na to dávat pozor. Kdyby nějaký ukazatel nesplnili, tak je banka oprávněna vypovědět smlouvu a požadovat okamžité splacení úvěru.

Vidíš, a klient letos kvůli covidu balancuje na hraně ztráty. Riziko neplnění kovenantů je nyní určitě vyšší než v minulých letech!

Souhlasím.

V auditním plánu mám spočítat kovenanty na základě konečných zauditovaných výkazů tak, jako každý rok. A v případě neplnění řešit nejistotu nepřetržitého trvání.

Ještě bych zvažila, jestli nepoužít specifickou materialitu pro řádky výkazů které vstupují do výpočtu kovenantů, protože tam vidím vyšší riziko možné manipulace ze strany vedení a samozřejmě větší zájem banky na správnosti těchto hodnot.

Jasně, díky Sally!

3. Zveřejnění informací o úvěrech v účetní závěrce

Ahoj Sally, můžeme spolu ještě projít informace týkající se úvěrů, které by měl klient zveřejnit v příloze v účetní závěrce?

Samozřejmě, tak povídej, co navrhuješ?

Podle vyhlášky by každá účetní jednotka měla zveřejnit minimálně celkovou výši dluhů, výši dluhů k rozvahovému dni s dobou splatnosti delší než pět let a také celkovou výši dluhů, které jsou kryty zárukami s uvedením povahy a formy.

A bude to uživatelům účetní závěrky stačit?

Je to celkem málo informací k tak důležité oblasti, jakou úvěry jsou. Víc konkrétních požadavků jsem ale ve vyhlášce ani v zákoně nenašel.

Ještě je tu obecný požadavek zákona o účetnictví na zveřejnění všech významných informací, které vysvětlují a doplňují rozvahu a výkaz zisku a ztráty.

To je moc obecné. Co si vlastně pod tím představíš?

Klíčové je posoudit, které informace jsou významné pro uživatele účetní závěrky pro pochopení finanční situace klienta a také k vyhodnocení existence významných rizik.

Jako třeba informace k refinancování nebo o změně splatnosti významných úvěrů?

Ano. Nebo i to, že jsou úvěry v cizí měně a klient je tak vystaven kurzovému riziku.

A k posouzení úrokového rizika je třeba informace o úrokové sazbě, pokud je pohyblivá, tedy vázaná na referenční úrokovou míru.

Pokud klient nezveřejní v příloze veškeré informace, které jsou z tvého pohledu pro uživatele významné, pak je třeba, abys tyto nesprávnosti vyhodnotil s ohledem na jejich dopad na výrok.

4. Dopady nesplnění kovenantů

Ahoj Hugo, tak jak to dopadlo s klientem TEST s.r.o.?

Propočítal jsem požadované ukazatele z konečných čísel a jeden z nich nesplnil. Klient už ale jedná s bankou.

A myslíš, že se s bankou dohodnou?

Ano, vypadá to dobře. Každým dnem se očekávají podpisy dodatků smluv, ve kterých by požadavky na kovenanty měly být upraveny tak, aby je klient splnil. Rozhodně to stihnou, takže nebudou muset v závěrce nic upravovat.

No, počkej. Jak teď má klient ve své závěrce dle českých účetních předpisů úvěry vykázány a popsány?

No, vykazují je podle původních splatností v rozdělení na krátkodobou a dlouhodobou část dle splátkových kalendářů. Takže za mě OK.

A co informace o neplnění kovenantů k datu závěrky a o následném jednání s bankou. Neměly by být zveřejněny v příloze? Podle mě jsou pro uživatele závěrky důležité!

To máš pravdu. V tomto případě je to významná událost po datu závěrky, díky níž budou moci ponechat splatnost úvěrů nezměněnou. Tyto informace by měl klient do přílohy doplnit. Budu ho informovat.

Souhlas. No a co když by se banka nakonec na jiném postupu s klientem nedomluvila?

Pak by klient musel v účetní závěrce změnit splatnost úvěrů, vykázat je jako krátkodobé a související podstatné detaily popsat v příloze.

Přesně tak. V takovém případě by bylo nutné posoudit, zda nevzniká nejistota ohledně předpokladu nepřetržitého trvání účetní jednotky.

Pokud by to tak bylo, postupoval bych podle naší diskuze ze začátku tohoto roku¹.

-JaK-

¹ Viz Auditor 2/2021